MAATALOUS

Tämä on pieni valonpilkahdus markkinoille. Varastoissa on paljon sellaista tavaraa, jonka itävyys on 85:n tuntumassa. **TOIMITUSJOHTAJA JUKKA HOLLO, TILASIEMEN**

Suomi sai EU:lta luvan itävyyspoikkeukseen

Kylvösiemenen sertifiointiin riittää tänä vuonna 75 prosentin itävyys.

Suomi sai EU:n komissiolta luvan hakemaansa itävyyspoikkeukseen. Itävyyspoikkeuksella tarkoitetaan oikeutta sertifioida kylvösiemeneksi sellaista viljaa, jonka itävyys on 75 prosenttia.

EU:n asettama alaraja itävyydelle on 85 prosenttia. Suomen saama poikkeus on voimassa vain tämän kevään aikana sertifioitaville siemenerille.

Suomi haki poikkeusta joulukuussa.

Poikkeusta jouduttiin hakemaan, koska viime kasvukauden säät heikensivät kylvösiemenen laatua. Vähintään 85-prosenttisesti itävä siemen ei olisi riittänyt täyttämään normaalivuoden kysyntää.

Suomi sai poikkeusluvan koko sille siemenmäärälle, jolle lupaa haettiin, kertoo erityisasiantuntija **Marja Savonmäki** maa- ja metsätalousministeriön Eläin- ja kasvinterveysyksiköstä.

C1- ja C2-luokkien vehnää voidaan sertifioida 11 miljoonaa kiloa, ohraa 15 miljoonaa ja kauraa 18 miljoonaa kiloa. Lisäksi 70-prosenttisesti itävää C1-luokan vehnää voidaan sertifioida miljoona kiloa.

Kolme maata tarjosi Suomelle siementä

Ennen itävyyspoikkeuksen myöntämistä muilla EU-mailla oli oikeus tarjota Suomelle siementä, joka itää vähintään 85-prosenttisesti.

Tarjouksia tuli Suomelle Saksasta, Tanskasta ja Virosta.

”Saksalaisten ja tanskalaisten tarjoamat lajikkeet olivat pitkälti sellaisia, etteivät ne olisi soveltuneet Suomen oloihin. Lisäksi siemenkauppiaat eivät halunneet ottaa niihin sisältyvää hukkakaurariskiä.”

Suomessa siemenkauppaa koskee ankaran vastuun periaate: jos sertifioidun siemenen mukana leviää hukkakauraa, siemenen myyjä vastaa kaikista saastumisen aiheuttamista kustannuksista.

Virolaiset lajikkeet olisivat olleet Suomeen sopivia. Savonmäen tietojen mukaan siemenkauppiaat kävivät virolaisten kanssa neuvotteluja, mutta lopulta heidän myyntihalunsa sammuivat.

”Todennäköisesti siemenelle oli kysyntää Virossa, eikä myytävää enää ollut.”

KIMMO HAIMI

Kylvösiemenen itävyys on syytä selvittää ajoissa, sillä itävyyspoikkeuksesta huolimatta sertifioitua siementä on tarjolla rajallisesti. Itävyys kannattaa tarkastuttaa laboratoriossa.

Siemenketju päättää jatkotoimista

Viranomaisten puolesta kylvösiemenasia on nyt hoidettu, Savonmäki kertoo. Komissio on luvan myöntänyt, ja maa- ja metsätalousministeri on allekirjoittanut kansallisen poikkeusasetuksen.

Jatko on siemenketjun eli pakkaamoiden ja siemenkauppiaiden käsissä.

”Poikkeusmäärät ovat varsin isoja. Se, riittävätkö ne täyttämään kevään tarpeen, selviää lähiaikoina”, Savonmäki toteaa.

Mikäli siemenalan toimijat katsovat, että jatkotoimiin on tarvetta, ne voivat tehdä yhteisesti Huoltovarmuuskeskukselle hakemuksen varmuusvarastojen purkamisesta.”

JUHANI REKU

Siemen ei riitä ehkä edelleenkään

Markkinoilla oleva sertifioitu siemen ei välttämättä riitä itävyyspoikkeuksenkaan jälkeen täyttämään kevään kysyntää. Näin arvioivat MT:n torstaina tavoittamat siemenliikkeiden edustajat.

Siemenkauppa alkoi poikkeuksellisen aikaisin, ja alusta asti se on ollut varsin vilkasta.

Monilla viljelijöillä oman siemenen itävyyskokeet ovat kuitenkin vielä tekemättä.

Huonon itävyyden takia monet voivat vielä joutua luopumaan oman siemenen käyttöaikeista.

Kauppiaat ovatkin tyytyväisiä siihen, että komissio hyväksyi Suomen hakemuksen.

”Tämä on pieni valonpilkahdus markkinoille. Varastoissa on paljon sellaista tavaraa, jonka itävyys on 85:n tuntumassa”, kertoo Tilasiemenen toimitusjohtaja **Jukka Hollo**.

Samoilla linjoilla ovat K-maatalouden tuotelinjajohtaja **Antti Korpinen** ja Peltosiemenen toimitusjohtaja **Timo Uusi-Rauva**.

Korpisen mukaan päätös tuo helpotusta erityisesti vehnälle ja kauralle. Sen sijaan ohralla itävyys ei ole ollut niin suuri ongelma, joten poikkeus ei tuo isoa helpotusta ohrapulaan.

Hollo puolestaan kertoo, että monia sellaisia siemeneriä on saatettu jättää sertifioimatta, joiden itävyys olisi juuri ja juuri yltänyt vaadittuun rajaan. Nyt nekin erät pystytään huoleti sertifioimaan.

Uusi-Rauva puolestaan pitää todennäköisenä sitä, että Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) varmuusvarastojen purkamisesta käydään neuvotteluja jo lähiaikoina.

Sen sijaan Korpinen ja Hollo ovat HVK:n varastojen suhteen varovaisempia.

”Katsotaan nyt ensin, miten pitkään poikkeuksen turvin päästään vehnän ja kauran osalta. Ohran siemenen riittävyys on varmaankin kriittisin.”

Korpinen muistuttaa, että itävyyspoikkeus on voimassa vain kevään. Sen jälkeen itävyydeltään 75–85-prosenttisia eriä ei enää voi myydä.

JUHANI REKU

Seminaarikiertue vahvisti luomuketjun yhteenkuuluvuutta

Keskiviikkona päättynyt Lisää luomua -kiertue auttoi luomutuottajia, kauppaa ja muita alan toimijoita luomaan uusia valtakunnallisia ja alueellisia yhteyksiä.

”Kiertueen ansioista ympäri Suomea saatiin aikaan keskustelua luomusta ja päivitettyä nykyinen tilanne. Luomu kasvaa, markkinoilla on imua ja lisää tuotantoa ja tuotteita tarvitaan”, kertoo toiminnanjohtaja **Marja-Riitta Kottila** Pro Luomu ry:stä.

Yhdistyksen organisoima luomukiertue järjesti syksyn ja talven mittaan seminaareja 11 paikkakunnalla.

Tapahtumien ansioksi Kottila lukee myös sen, että erinomaisten viljelijäesimerkkien kautta paikalla olleet saivat rohkaisua siirtyä luomuun.

”Kiertue vahvisti käsitystä siitä, miten tärkeää ketjun eri toimijoiden kohtaaminen on. Luomua on pohdittava koko ketjun matkalta”, Kottila toteaa.

Luomuketjussa on edelleen paljon pullonkauloja jarruttamassa tarjonnan ja kysynnän kohtaamista.

Ongelmat johtuvat hyvin pitkälti siitä, että ei tiedetä eikä tunneta muita toimijoita ja heidän tarjoamiaan mahdollisuuksia.

Kottilan mukaan sekä kaupallisilla että poliittisilla ja hallinnollisissa toimijoilla on nyt vahva tahto kehittää luomua.

Hän muistuttaa, että eri puolilla Suomea on erittäin ammattitaitoisia luomuviljelijöitä, joiden kokemuksista on paljon hyötyä koko alan kehittämiselle.

MAIJA ALA-SIURUA

Luomu kasvaa ripeästi Keski-Suomessa

Keski-Suomessa luomutuotanto on saanut uutta puhtia.

Maakunta sijoittuu häntäpäähän Suomen luomutuotannon tilastoissa, mutta parin viime vuoden aikana kasvu on ollut hieman koko maan keskiarvoa rivakampaa.

Luomun suosio ponnistaa Keski-Suomessa lähiruoka- ja luomutrendeistä.

Kuluttajat ovat oppineet maksamaan niistä vähän enemmän kuin tavanomaisista tuotteista. Lisäksi Jyvässeudulla on virinnyt ruokapiiritoimintaa, kertoo ylijohtaja **Juha S. Niemelä** Keski-Suomen ely-keskuksesta.

Hänen mukaansa ihmiset arvostavat sitä, että ruoka tulee suoraan tilalta ja sen alkuperä tunnetaan varmasti.

Elintarviketurvallisuusviraston (Evira) ennakkotietojen mukaan maakunnan luomumaatilojen määrä kasvoi viime vuonna kahdeksan prosenttia eli saman verran kuin koko maassa keskimäärin.

Luomupeltoalaa Keski-Suomeen saatiin lisää 12 prosenttia.

Kuluttajat ovat oppineet maksamaan luomusta enemmän kuin tavanomaisista tuotteista.

Koko maan luomupeltoala kasvoi 11 prosenttia.

Keskisuomalaisista maatiloista noin viisi prosenttia harjoittaa luomutuotantoa. Maakunnan pelloista kuusi prosenttia on luomussa. Luvut ovat koko maan lukuja pienempiä.

Luomumehiläispesät ovat poikkeus, sillä niistä suurin osa sijaitsee Keski-Suomessa.

Lisäksi luomuviljan ja -mustaherukan tuotanto ovat kasvattaneet osuuttaan.

Siirtymäaikaa lyhennettävä

Kansanedustaja **Anne Kalmari** (kesk.) esittää, että luomusopimuksia on voitava tehdä useammin kuin kerran vuodessa ja siirtymävaihetta on lyhennettävä.

Luomusopimuksiin ja -neuvontaan pitää olla rahaa ja hallinnon viiveitä on saatava pois.

Kalmarin mielestä luomu ei ole keneltäkään pois vaan selviytymisväylä monille maatilayrittäjille.

Luomu on lisä, jolla maaseudulle saan elinvoimaa ja elintarvikkeista entistä ympäristöystävällisempiä.

MT

Ylijohtaja Juha S. Niemelä ja kansanedustaja Anne Kalmari puhuivat Lisää luomua -seminaarissa Laukaassa 16.1.

Alle prosentti maailman viljelymaasta luomussa

Toissa vuonna 0,9 prosenttia maailman maatalousmaasta oli valvotussa luomutuotannossa, Worldwatch-instituutin tuore raportti kertoo.

Vuodesta 1999 lähtien luomupeltoalan määrä on kasvanut yli kolminkertaiseksi, 37 miljoonaan hehtaariin.

Eniten luomualaa, 12 miljoonaa hehtaaria, on Oseaniassa. Mukaan on laskettu Australia, Uusi-Seelanti ja alueen pienemmät saarivaltiot.

Eurooppa on toisena 10 miljoonalla luomuhehtaarillaan.

Vuonna 2010 kansainvälisiin luomusäädöksiin perustuva järjestelmä oli otettu käyttöön 84 maassa.

Luomutuotanto kiinnostaa eniten varakkaissa maissa. Euroopassa luomuala kasvoi vuodesta 2009 vuoteen 2010 yhdeksän prosenttia. Näin suurta kasvua ei ollut missään muualla.

USA:ssa luomu laajenee hitaammin, vaikka luomutuotteiden kysyntä kasvaa siellä vauhdilla.

Viime vuonna kasvu oli lähes kymmenen prosenttia.

Noin 80 prosenttia maailman 1,6 miljoonasta valvotusta luomutilasta sijaitsee kehittyvissä maissa. Intiassa niitä oli toissa vuonna yli 400 000, Ugandassa 189 000 ja Meksikossa 129 000.

MT

Maatalous tärkeä kivijalka juhlivalle SGN Groupille

”Maatalouden on sanottu olevan auringonlaskun ala ja mekin olemme saaneet kuulla siitä. Maatalous on kuitenkin tärkeä kivijalka ja tärkein Suomessa”, sanoo toimitusjohtaja **Sam Nieminen** SGN Groupista.

Niemisen mielestä ruuan ja ruuantuotannon arvostus on noussut ja lähiruokaa arvostetaan.

Niemisen isä Sven Nieminen perusti yhtiön 80 vuotta sitten, 3. tammikuuta 1933, tuodakseen siemeniä Suomeen ja Baltiaan.

Sodan aikana Nieminen hoiti merkittävän osan maan siemenhuolloista ja siemenkauppaa tehdään edelleen, mutta muut toimialat ovat ajaneet sen ohi.

Vapaa-ajan koneet ovat nousseet liikevaihdolla mitaten suurimmaksi pitkälti Venäjän kaupan ansiosta. Kolmannes noin 200 miljoonan euron liikevaihdosta tulee Venäjältä. Maatalous kattaa kolmanneksen ja Sportia-ketjun urheiluvälineet viidenneksen.

SGN GROUP

Perheyhtiössä asioita voi katsoa pitkäjänteisesti, sanoo toimitusjohtaja Sam Nieminen SGN Groupista.

Venäjän markkinat ovat niin tärkeitä, että Nieminen on ryhtynyt opiskelemaan kieltä. Lisää kielitaitoa löytyy perhepiiristä, sillä Sam Niemisen poika Stefan Nieminen on vastannut itäkaupasta kolme vuotta ja päätoimisesti runsaan vuoden sen jälkeen, kun hän valmistui.

”Toivottavasti Stefan ottaa perheyhtiön hoitaakseen minun jälkeeni.”

Olisikohan lasten nimiä mietittäessä ajateltu myös yhtiötä. Yhtiön perusti Sven G. Nieminen, 80-luvulla vetovastuu siirtyi Sam G:lle ja Stefankin toinen nimi alkaa G:llä, Sam Nieminen myhäilee.

Maatalouskaupasta vastaava Agritek perustettiin 80-luvun puolivälissä.

Yhtiö päätti pysyä tukkurina, sillä rahkeet eivät olisi riittäneet isojen toimijoiden haastamiseen, ja myynnistä vastasivat yksityiset kauppiaat.

Ratkaisu on osoittautunut toimivaksi. Traktorikaupassa Agritek on noussut jo kakkoseksi Valtran jälkeen.

Maatalouskauppa on tärkeä kokonsa takia ja myös siksi, että vuosittaiset vaihtelut ovat pieniä verrattuna etenkin vapaa-ajan markkinoihin, vaikka merkittävää kasvua sieltä ei voi odottaa. Moottoripyörät ja -kelkat eivät juuri nyt myy kovin hyvin.

Niemisen mukaan maatalouskoneiden edustuksissa on pidetty tiukkaa linjaa ja pitäydytty aika kapeassa valikoimassa. Valikoimaa ei aiota kasvattaa, pikemminkin päinvastoin, mutta mitään radikaalia ei ole tulossa.

Kasvua haetaan idästä ja Venäjältä.

Tytäryhtiö perustettiin Venäjälle vuosikymmen sitten. Toimipaikat ovat Pietarissa ja Moskovassa sekä Kazahstanissa. Työntekijöitä on kolmisenkymmentä.

VEIKKO NIITTYMAA